

Liczba punktów:	
-----------------	--

WOJEWÓDZTWO ..... Szkoła -.....

..... W .....

Imię i nazwisko ucznia ..... Klasa .....

Uwaga!

- Na rozwiązanie wszystkich zadań części I etapu centralnego masz 90 minut
- Pamiętaj, że odpowiedzi udzielasz długopisem w kolorze niebieskim lub czarnym
- Nie można używać ołówków ani korektorów (za ich stosowanie Twoja praca zostanie zdyskwalifikowana i za całość otrzymasz 0 pkt.)
- Dopuszcza się możliwość poprawek w jedyny sposób – należy skreślić część wypowiedzi i obok napisać nową, do oceny
- Mazanie, poprawianie wypowiedzi (zwłaszcza dat czy nazwisk) jest niedopuszczalne i przy ocenianiu wypowiedzi będzie pomijane.
- Na ostatniej stronie testu masz brudnopis, który nie będzie podlegał ocenie
- Sprawdź, czy masz wydrukowanych czytelnie 12 stron arkusza, ewentualne braki zgłoś członkowi Komisji

.... Zadanie 1. (0-2) Do podanego logo polskiej partii politycznej dopisz imię i nazwisko jej założyciela i zarazem pierwszego jej lidera - szefa tej partii.

a/	b/	c/

.... Zadanie 2. (0-2) Zapisz nazwy organów władzy, których opisy zamieszczono poniżej.

a/ konstytucyjny organ państwa stojący na straży niezawisłości sędziowskiej i niezależności sądów	
b/ pełni kompetencje prezydenta RP w przypadku skrócenia jego kadencji lub w przypadku niemożliwości sprawowania przez niego swoich kompetencji	
c/ powołuje 2 członków do KRS, 1 do KRRiT, 3 do RPP, wyraża zgodę na powołanie RPO i RPD	
d/ stoi na czele rządowej administracji zespolonej (jest jej zwierzchnikiem), podlegając bezpośrednio premierowi, który go powołuje i odwołuje	
e/ szczególny organ sądowy powoływany do sądenia prezydenta RP i najwyższych urzędników państwowych, w razie zdrady stanu, naruszenia konstytucji i ustaw lub dopuszczenia się przestępstw w związku z urzędowaniem	

..... /4 Suma pkt. za zadania 1-2

..... **Zadanie 3. (0-2).** Zaznacz (wstaw znak „X” w odpowiedniej kolumnie), jaką większością głosów w RP – zwykłą, bezwzględną czy kwalifikowaną – są podejmowane wymienione poniżej decyzje.

	Decyzja	Zwykła	Bezwzględna	Kwalifikowana
A	Krok I powołania RM przez sejm			
B	Postawienie przez sejm ważnych osób w państwie przed TS			
C	Uchwalanie ustawy budżetowej przez senat			
D	uznanie przez ZN trwałej niezdolności prezydenta RP do sprawowania urzędu ze względu na stan zdrowia			
E	Wybór starosty przez radę powiatu			

.....**Zadanie 4. (0-2)** Sąd w Polsce w kwestii przestępstwa zniesławienia

25 stycznia 2011 roku Sąd Rejonowy – Poznań Stare Miasto w VIII Wydziale Karnym stwierdził po przeprowadzeniu rozprawy, iż oskarżony – upowszechniając na swym blogu internetowym zarzuty dotyczące postępowania burmistrz – poniżył ją w opinii publicznej i naraził na utratę zaufania potrzebnego dla sprawowania stanowiska burmistrza, czym dopuścił się zniesławienia. Sąd uznał oskarżonego winnym i orzekł m.in. karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, zakaz wykonywania zawodu dziennikarza na okres 1 roku oraz zobowiązał go do przeproszenia oskarżycielki prywatnej na piśmie.

Na podstawie: *Uzasadnienie wyroku w sprawie blogera z Mosiny*, www.obserwatorium.org

4.1. Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wyrok wskazuje, że sąd uznał, iż oskarżony naruszył dobre imię osoby zajmującej stanowisko publiczne, a tym samym przekroczył granice

- A. wolności słowa.
- B. odpowiedzialności cywilnoprawnej.
- C. ochrony tajemnicy komunikowania się.
- D. prawa do uzyskiwania informacji publicznej.

4.2. Rozstrzygnij, czy ogłoszenie – wskazanego w tekście – wyroku sądu dało oskarżonemu możliwość skorzystania ze szczególnego środka odwoławczego w postaci kasacji do Sądu Najwyższego. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

.....

Ż: IM

..... /4 Suma pkt. za zadania 3 - 4

..... **Zadanie 5. (0-2).** Masz podane loga różnych organizacji międzynarodowych. Wpisz poniżej ich polskie nazwy.

		
a/	b/	c/

..... **Zadanie 6. (0-2).** Autorzy pojęć i terminów.

Socjologowie, politolodzy, filozofowie, myśliciele, politycy i słynni ludzie innych „profesji” są autorami różnych pojęć, terminów, teorii, koncepcji czy ideologii. W niektórych przypadkach taki twórca jest jeden, w innych – kilku.

Wymień twórcę każdego z poniższych pojęć i terminów.

A	formy legalizacji (uprawomocnienia) władzy: tradycja, charyzma, prawo	
B	państwa ze względu na stan rozwoju społeczeństwa	
C	trójelementowa definicja państwa	

..... **Zadanie 7. (0-2)**

Demokracja i jej zagrożenia

Zaznacz, czy podane poniżej zdania są prawdziwe (zaznacz P) czy fałszywe (F).

- A. Rozwój nowoczesnych środków masowego przekazu doprowadził do narodzin tzw. demokracji telewizyjnej. P   F
- B. Fasadowość demokracji polega na tym, że wyborcy mają tylko wrażenie, że decydują o tym, kto obsadza urzędy publiczne. P   F
- C. Dzięki sondażom przedwyborczym partie polityczne podejmują decyzje, którzy politycy powinni być usunięci z życia publicznego. P   F
- D. Wśród wielu zalet demokracji można wymienić prawo wglądu władz państwowych w życie każdego obywatela. P   F

Ź: EM 2006.01

.....**Zadanie 8. (0-2)**

Prawo w życiu człowieka.

Zaznacz, które z poniższych zdań są prawdziwe (P), a które fałszywe (F)

- a) Wszczęcie postępowania cywilnego następuje po wniesieniu do sądu pozwu. P   F
- b) Apelacja to prawo odwołania się od wyroku sądu pierwszej instancji. P   F
- c) Ławnik, to zawodowy członek składu sędziowskiego, wybierany przez radę gminy P   F
- d) Ściganie przestępstw w RP następuje na wniosek oraz z oskarżenia publicznego lub prywatnego P   F
- e) Kasację od wyroków sądów wojskowych składa się do Izby Wojskowej SN P   F

..... /8 Suma pkt. za zadania 5 - 8

..... **Zadanie 9. (0-1).** Narodziny III RP.

Nie ma jednej oficjalnej daty końca PRL i początku III RP. Przyjmuje się, iż proces ten nastąpił na przełomie roku 1989/90, choć niektórzy przeciągają go nawet do roku 1991.

Uporządkuj chronologicznie wszystkie poniższe wydarzenia dotyczące polskiej transformacji ustrojowej przełomu lat 80. i 90. XX wieku. We właściwe rubryki w tabeli wpisz numery od 1 do 5. Wydarzenie, które miało miejsce najwcześniej, oznacz jako 1.

A	pierwsze demokratyczne wybory do Sejmu RP	
B	pierwsze demokratyczne wybory do Senatu RP	
C	pierwsze demokratyczne wybory samorządowe	
D	pierwsze powszechne wybory prezydenckie	
E	powołanie pierwszego niekomunistycznego premiera w powojennej Polsce	

... **Zadanie. 10. (0-2).** O wyborach przewodniczącego instytucji unijnej

Wybory przewodniczącego [tej instytucji], w których startuje aż siedmioro kandydatów, rozpoczynają się dziś rano [...]. Obserwatorzy zwracają uwagę, że po raz pierwszy w historii nie wiadomo, kto zostanie [jej] szefem [...]. Dotychczas tę kwestię regulowała bowiem tzw. umowa koalicyjna zawarta między chadekami i socjalistami po wyborach w 2014 r. Zgodnie z nią [...] po niemieckim socjaliście Martinie Schulzu [...] stanowisko przewodniczącego miał objąć któryś z chadeków. Socjaliści zakwestionowali jednak te ustalenia[,] zwracając uwagę, że w ten sposób chadecy obsadziliby trzy z czterech najważniejszych stanowisk w UE.

www.euractiv.pl

10.1. Uzupełnij tekst – wpisz właściwe: nazwę instytucji (1.) oraz imię i nazwisko (2.).

Kolegialna instytucja unijna, której dotyczy tekst, to **(1.)** .....,
z główną siedzibą w Strasburgu. Obywatel RP, który sprawował funkcję jej przewodniczącego, to **(2.)**
..... (wpisz imię i nazwisko).

10.2. Uzasadnij, że kolegialna instytucja, której dotyczy tekst, posiada legitymizację demokratyczną.

.....
.....
.....

Ź: IM

.....**Zadanie11. (0-2)** Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej.

Zaznacz, które z poniższych zdań są prawdziwe (P), a które fałszywe (F)

A) Drugi krok prowadzący do powołania Rady Ministrów należy do Sejmu.	P	F
B) Administracja rządowa na szczeblu wojewódzkim składa się z dwóch segmentów - administracji zespolonej i ogólnej.	P	F
C) Prawo weta prezydenta wymaga kontrasygnaty premiera	P	F
D) Prezydent RP powołuje swojego 1 przedstawiciela do RPP.	P	F
E) Rada Ministrów musi zostać odwołana przez prezydenta RP na skutek nieuchwalenia jej wotum zaufania przez Sejm.	P	F

..... /5 **Suma pkt. za zadania 9 - 11**

..... **Zadanie 12. (0-1).** O inicjatywie ustawodawczej – opis sytuacji fikcyjnej
Grupa 200 000 obywateli polskich mających czynne prawo wyborcze postanowiła wnieść inicjatywę ustawodawczą w sprawie zmniejszenia liczby posłów do 200 oraz likwidacji Senatu.

Przepisy prawne *Konstytucji RP*

Art. 118.2. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje również grupie co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Tryb postępowania w tej sprawie określa ustawa.

Art. 235.1. Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej.

Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 7 marca 2017 r.).

Rozstrzygnij, czy przedstawiona inicjatywa obywatelska jest zgodna z Konstytucją RP. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do właściwego przepisu prawnego.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....
.....
.....
.....
.....

Ź: EM 2017.05

..... **Zadanie 13. (0-2)** Przepisy prawne z *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*

Przepis 1. Sejm uchwała ustawy zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów [...].

Przepis 2. Trybunał Stanu składa się z przewodniczącego i 16 członków wybranych przez Sejm spoza grona posłów i senatorów na czas kadencji Sejmu.

Przepis 3. Prezes Rady Ministrów i pozostali członkowie Rady Ministrów mają obowiązek udzielania odpowiedzi w sprawach bieżących na każdym posiedzeniu Sejmu.

Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 16 marca 2021 r.).

13.1. Do każdej podanej funkcji Sejmu RP przyporządkuj przepis prawny, w którym unormowano uprawnienia wynikające z tej funkcji – wpisz właściwe numery.

Funkcja kontrolna – .....

Funkcja kreacyjna – .....

13.2. Wyjaśnij, odwołując się do obowiązujących uregulowań prawnych, dlaczego podkreślony fragment przepisu 2. nie odnosi się do przewodniczącego organu władzy sądowniczej wskazanego w tym przepisie.

.....
.....
.....

Ź: IM

..... /3 *Suma pkt. za zadania 12 - 13*

..... **Zadanie 14. (0- 2).** O konfliktach w państwach Europy i ich rozwiązywaniu

Opis A. Spór o nazwę tego państwa powstałego w wyniku rozpadu Jugosławii trwał od 1991 roku do 2019 roku. Południowy sąsiad protestował przeciwko nazwie i fladze nowego państwa. Flaga została zmieniona już w 1995 roku, jednak nazwa ciągle wzbudzała kontrowersje – oficjalną przyczyną zawieszenia rozmów akcesyjnych tego państwa z NATO i Unią Europejską była kwestia braku rozstrzygnięcia tego sporu.

Opis B. W wyniku konfliktów w 1993 roku to państwo zostało przekształcone w federację. W jego skład wchodzi: zamieszkały przez większość flamandzkojęzyczną Region Flamandzki na północy, zamieszkały przez większość francuskojęzyczną Region Waloński na południu oraz Region Stołeczny. Wzajemna niechęć wpływa na niestabilność rządów – np. w 2018 roku zawarto porozumienie w sprawie utworzenia nowego rządu dopiero po 535 dniach od wyborów.

Opis C. W latach 90. XX wieku toczyła się w tym państwie wojna domowa pomiędzy trzema najliczniejszymi narodami, odmiennymi od siebie pod względem religijnym (islam, prawosławie, katolicyzm). Na mocy układu w Dayton stało się ono państwem federacyjnym składającym się z dwóch podmiotów, z których jeden ma także charakter federacyjny.

Fragment mapy politycznej Europy, Azji i Afryki

Do każdego opisu dopisz nazwę właściwego państwa i numer, którym oznaczono je na mapie.

Opis A.- nazwa..... numer na mapie .....

Opis B.- nazwa..... numer na mapie .....

Opis C.- nazwa..... numer na mapie .....

Ź: IM

..... **Zadanie 15. (0-2)** Wpisz polskie nazwy poniżej zobrazowanych organizacji międzynarodowych.

a/	b/	c/

..... /4 Suma pkt. za zadania 14 - 15

..... **Zadanie 16. (0-3).** Do podanych opisów dopisz odpowiednie pojęcie:

A. zajmowanie najważniejszej pozycji w strukturze władzy i reprezentowanie interesów określonej organizacji lub grupy społecznej -
.....

B. sprawowanie władzy przez daną osobę przez określony przepisami czas -
.....

C. tryb pracy ciągłej parlamentu -
.....

D. instytucja polegająca na tym, iż parlamentarzysta jest związany instrukcjami wyborców -
.....

E. instytucja polegająca na tym, iż parlamentarzysta jest chroniony także po zakończeniu kadencji -
.....

F. współpraca prezydenta z premierem wywodzącym się z przeciwnego obozu -
.....

..... **Zadanie 17. (0-2)** Fragmenty statutu samorządu mieszkańców jednego z sołectw

§ 6. Do zadań własnych samorządu Sołectwa należy w szczególności: [...]

2. opiniowanie kierunków rozwoju infrastruktury Sołectwa [...],

5. inicjowanie działań na rzecz przestrzegania prawa, porządku publicznego oraz bezpieczeństwa mieszkańców [...]

7. dążenie do poprawy stanu sanitarnego, porządku i estetyki Sołectwa,

8. tworzenie warunków do zabaw i rozwoju kulturalnego oraz sprawności fizycznej,

9. troska o zielen i środowisko naturalne,

10. kształtowanie dobrych stosunków sąsiedzkich i pomocy w rozstrzygnięciu sporów sąsiedzkich.

Załącznik nr 9 do Uchwały Nr XVIII/112/2004 [...], bip.lomianki.pl

17. 1. Rozstrzygnij, czy organem wykonawczym samorządu mieszkańców, którego dotyczy przedstawiony statut, jest wójt. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

17. 2. Dokończ zdanie. Zaznacz dwie właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Działania leżące w gestii samorządu mieszkańców, którego dotyczy przedstawiony statut, to

A. powołanie straży gminnej.

B. wyznaczenie policjanta - dzielnicowego.

C. wyposażenie świetlicy w sprzęt muzyczny.

D. współorganizowanie akcji oczyszczania trawników.

E. wydawanie wyroków sądowych w sprawie sporów sąsiedzkich.

Ź: IM

..... /5 **Suma pkt. za zadania 16 -17**

..... Zadanie 18. (0-2)

Fragment mapy politycznej Europy

Na podstawie: www.worldatlas.com

O ustrojach politycznych państw

Opis A. To państwo – poddane procesowi dewolucji – jest monarchią, w której głową państwa jest monarcha z dynastii Windsorów, a parlament jest dwuizbowy.

Opis B. To unitarne państwo jest republiką, w której głową państwa jest prezydent wybierany w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję, a parlament jest dwuizbowy.

Opis C. To państwo – poddane procesowi regionalizacji – jest republiką, w której głową państwa jest prezydent wybierany przez specjalne kolegium składające się także z członków obu izb parlamentu na 7-letnią kadencję.

Do każdego opisu ustroju politycznego dopisz nazwę właściwego państwa i numer, którym oznaczono je na mapie.

Nazwa państwa

- Numer na mapie

Opis A. - .....

Opis B. - .....

Opis C. - .....

Ź: EM 2019.05

.....Zadanie 19. (0-2)

Wpisz w wolne miejsca w tabeli nazwę pojęć prawnych, których dotyczą opisy:

	Opis	Pojęcie prawne
A	pismo, które rozpoczyna proces cywilny; żądanie przeprowadzenia procesu i wydania orzeczenia w oznaczonej sprawie	
B	pismo, które wnosi oskarżyciel publiczny lub prywatny w postępowaniu karnym, zawiera opis zarzuczonego czynu, kwalifikację karną i uzasadnienie oskarżenia	
C	wywieszona na drzwiach sali rozpraw informacja o tym, jakie sprawy i kiedy będą rozpatrywane w danym dniu rozpraw sądowych	
D	żądanie przeprowadzenia procesu i wydania orzeczenia w oznaczonej sprawie składane przez powoda w procesie cywilnym	

..... /4 Suma pkt. za zadania 18-19

..... Zadanie 20. (0-4)

20.1. Na zamieszczonej poniżej mapie Europy zaznacz cyframi (1, 2, 3, 4) wymienione obok mapy w tabeli państwa

20.2. W tabeli wpisz, jakie występują w wymienionych państwach:

A – reżimy polityczne; B – forma rządów; C – struktura terytorialno – administracyjna

1 – Szwajcaria:
A - .....
B - .....
C - .....
2 – Rosja:
A - .....
B - .....
C - .....
3 – Niderlandy:
A - .....
B - .....
C - .....
4 – Austria:
A - .....
B - .....
C - .....

.....Zadanie 21. (0-1)

Referenda w III RP. Wydarzenie chronologicznie pierwsze zaznacz literą P, a wydarzenie chronologicznie ostatnie – literą O.

- A. Referendum na temat przyjęcia Konstytucji RP - .....
- B. Referendum na temat powszechnego uwłaszczenia - .....
- C. Referendum w sprawie wprowadzenia jednomandatowych okręgów wyborczych w wyborach do Sejmu RP - .....
- D. Referendum w sprawie akcesji Polski do Unii Europejskiej - .....

Ź: EM 2018.05

..... /5 Suma pkt. za zadania 20-21

..... Zadanie 22. (0-1)

Rysunek satyryczny

Na podstawie: rysunki.sawka.pl

Frekwencja w wyborach do Sejmu RP w wybranych latach

1991	1997	2005	2011
43%	48%	41%	49%

Uzasadnij, że rysunek ilustruje wskazane w tabeli zachowania wyborcze społeczeństwa polskiego.

.....

.....

.....

.....

Ź: EM 2017.05

.....Zadanie 23. (0-2)

Przepisy prawne dotyczące organów władzy publicznej w województwie

Przepis 1. [...] jest organem stanowiącym i kontrolnym województwa.

Przepis 2. [...] organizuje pracę zarządu województwa i [...] kieruje bieżącymi sprawami województwa oraz reprezentuje województwo na zewnątrz.

Przepis 3. Za prawidłowe wykonanie budżetu województwa odpowiada [...].

Przepis 4. [...] kontroluje pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej [...].

Przepis 5. [...] na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może rozwiązać organ stanowiący samorządu terytorialnego, jeżeli organ ten rażąco narusza Konstytucję lub ustawy.

Do każdej nazwy organu władzy publicznej dopisz numer, którym oznaczono przepis prawny dotyczący kompetencji tego organu.

a/ wojewoda - .....

b/ zarząd województwa - .....

c/ marszałek województwa - .....

d/ sejmik województwa - .....

Ź: EM 2017.05

..... /3 Suma pkt. za zadania 22 -23

.....Zadanie 24. (0-2)

Fragment *Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy*

Art. 10. § 1. Prawo wybierania [...] ma: [...]

3) w wyborach do [...] a) rady gminy – obywatel polski oraz obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat oraz stale zamieszkuje na obszarze tej gminy, [...]

4) w wyborach wójta w danej gminie – osoba mająca prawo wybierania do rady tej gminy.

Art. 11. § 1. Prawo wybieralności [...] ma: [...]

5) w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego – osoba mająca prawo wybierania tych organów;

6) w wyborach wójta – obywatel polski mający prawo wybierania w tych wyborach, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 25 lat, z tym że kandydat nie musi stale zamieszkiwać na obszarze gminy, w której kandyduje.

Dz.U. 2011, nr 21, poz. 112, z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2018 r.).

O osobach (A–C) związanych z gminą Lubrza (powiat prudnicki, województwo opolskie)

A. Herbert jest członkiem Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim i stałym mieszkańcem gminy Lubrza od 30 lat. W wyborach parlamentarnych w Polsce głosował na Komitet Wyborczy Wyborców Mniejszość Niemiecka.

B. Adam, obywatel Niemiec, od trzech lat pracuje i na stałe mieszka w gminie Lubrza. Jego dziadek był powstańcem śląskim. Ten 30-latek twierdzi, że powrócił do korzeni.

C. Ewa, obywatelka Polski, od 30 lat na stałe mieszka w Monachium. Nie jest zameldowana w gminie Lubrza, ale utrzymuje ścisłe kontakty z rodziną w niej mieszkającą.

Rozstrzygnij, czy osoby, których dotyczy tekst, mogą kandydować w wyborach przedstawionych w tabeli – w odpowiednie rubryki wpisz tak lub nie.

		Rada gminy	Wójt	Sejmik województwa
A	Herbert			
B	Adam			
C	Ewa			

Ź: EM 2018.05

.....Zadanie 25. (0-1)

O systemie partyjnym jednego z państw

Partia [...] realizuje zasadę „demokratycznej dyktatury ludu” opierającą się na „sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa oraz drobnej burżuazji miejskiej” „pod kierunkiem klasy robotniczej poprzez partię komunistyczną”. Formalnie obok [...] [tej partii] istnieją inne ugrupowania tworzące „systemem współpracy partii demokratycznych” [...]. Partia komunistyczna jest zrosnięta z instytucjami państwowymi. Partyjne wydziały nadzorują nie tylko państwowe przedsiębiorstwa, lecz także kluczowe think-tanki, sądy, media, wszystkie uznane przez państwo religie, uniwersytety i inne instytucje edukacyjne, a także wywierają bezpośredni wpływ na organizacje pozarządowe i niektóre przedsiębiorstwa prywatne. Partia kontroluje również osiem tzw. partii demokratycznych, mianując ich przywódców i finansując je.

Na podstawie: A. Grzywacz, Ł. Zamęcki, *Kultura-Gospodarka-Polityka* [...], Warszawa 2016, s. 111.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

System partyjny opisany w tekście to system

A. kooperacji partii.

B. partii dominującej.

C. partii hegemonicznej.

D. rozbicia wielopartyjnego.

Ź: IM

..... /3 **Suma pkt. za zadanie 24-25**

BRUDNOPIS

Liczba punktów:..... Podpisy Komitetu Głównego: Spr.: ..... Wer.: .....

Ź: EM..... – źródłem zadań są arkusze z egzaminów maturalnych CKE z poszczególnych podanych lat

Ź: IM- źródłem jest Informator Maturalny CKE